

1774, 3

18

DISSERTATIO INAUGURALIS

DE

INVENTARII HEREDITATIS
FORMA
STATVTIS IN HAMBVRGENSIBVS
PRAESCRIPTA

QVAM

RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO

SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DOMINO

CAROLO AVGVSTO

DVCE SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE MONTIVM,
ANGARIAE ET GVESTPHALIAE RELIQUA
EX ILLVSTRIS IVRISCONSVLTORVM ORDINIS
DECRETO

PRAEFAT

CAROLO FRIDER. WALCHIO

IVR. DOCT. AC PROF. PAND. ORD. SER. DVVIS SAX. GOTHANI AC ALT-
TENBVRG. A CONSILIIIS AVLICIS, CVRIAE PROVING. COM. SCAB.
COLLEGII ET IVRISCONS. ORD. ASSESS. SOC. LAT. IENENSIS
EPHORO ATQVE ALIARVM SOC. LITT. COLLEGA

PRO LICENTIA

SVMOS IN IVRE HONORES CONSEQVENDI

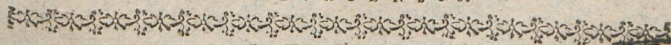
DIE XIV. APRIL. MDCCCLXXIV.

PVBlicAE ERVDITORVM DISQVISITIONI SVBMITTIT

A V C T O R

HENR. GERH. GVIL. MOLDENHAWER

HAMBVRGENSIS.

IENAE

LITTERIS HELLERIANIS.

1774

DISSENTATIO

INVENTARIUM HEREDITARIUM
FORNIA
STATVS IN FAMVLIENSIVS
FRASCRIPTA

AVTORE ANTONIO WAGNERO
PUBBLICVS PRVSORIO BOVINO

DOMINVS
CAROLO AVOSTO

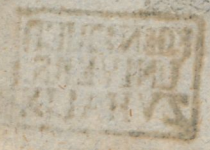
EX LIBRARIIS
FRASCRIPTO

AVTORE ANTONIO WAGNERO
CAROLO AVOSTO

EX LIBRARIIS
FRASCRIPTO

AVTORE ANTONIO WAGNERO
CAROLO AVOSTO

EX LIBRARIIS
FRASCRIPTO

DISSERTATIO IVRIDICA
DE
INVENTARII HEREDITATIS
FORMA
STATVTIS IN HAMBVRGENSIBVS
PRAESCRIPTA.

§. I.

LAUDANDA profecto est prouidentia, qua sapientissimi legum Hamburgensium latores formam, res hereditarias consignandi; siue inuentarium conficiendi, praescripserunt. Quum fieri haud potuit, vt quidquam hac de re cauerent in illo antiquissimo statutorum codice, qui vulgatus est seculo decimo ac tertio, quie iuris publici factus a summo viro, ERN. IOACH. DE WESTPHALEN^a): neque hanc in rem cogitationes suas abiecerunt isto tempore, quo seculo decimo et quinto ius illud medium ^b), quod satis inconcinne vocauit *vetus* MICH. RICHEY ^c), litteris consignarent. Non opus forsan fuit istis temporibus cautione illa; vbi autem statuta, recentiora seculo sexto et decimo sunt compilata illis sanctionem de ratione, inuentarium conscribendi

A

inse?

inferendam duxerunt, quae maxima cum solertia est elaborata. Determinant ante omnia tempus d), intra quod negotium hoc heredi incumbit ac definiunt simul res, quae sunt consignandae e); hoc autem facto, ad ipsum modum sese conuertunt haecque proferunt verba f): *Damit aber der Erb solcher Wolthaten wirklich zu genießen haben moge, so wird bey solcher Inuentirung erslich erfordert, daß er auf Erlaubnis des Raths, alda des verstorbenen Glaebiger und diejenigen, welchen im Testament etwas vermacht, soviel derselben in dieser Stadt vnd Gebiete durch des GerichtsDiener einen oder da dieselbe nicht alle bekannt, durch einen oeffentlichen Anschlag vnd Proclama bey Aufrichtung des Inuentarii auf gewisse darzu bestimmte Zeit vnd Stelle, so Ihnen dabey angezeigt werden sol, zu erscheinen eins fur alle heischen vnd laden lasse vnd darauf alsdann durch den Gerichtschreiber in beywesen zweyer glaubwürdigen Zeugen, welche den Verstorbenen gekannt Zusamt den citirten vnd erscheinenden Glaubigern vnd Legatarien auch so noch andere Glaubiger ausser dieser Stadt Gebiete, so nicht citiret waeren an derselben statt dreyer dazu insonderheit erbetener erbgesessenen Burger alle vnd iede des Verstorbenen Haab vnd Guther, Schulden, Gegenschulden, briefliche Vrkunden vnd alles anders, was in des Verstorbenen Verlassenschaft bey seinem Ableben befunden ordentlich vnd unterschiedlich mit eines ieden eigentlicher Beschaffenheit, destination vnd Werth, inuentirt vnd beschrieben, folgend, auch dasselb Inuentarium zu End nicht allein durch den Gerichtschreiber, welcher dasselb verfertigt, sondern auch durch den Erben selbst mit eigener Hand oder wofern derselb nicht schreiben konnte, durch einen andern deswegen requirirten Notarium, daß solch Inuentarium von ihm dem Erben getreulich vnd ohn alle Arglist vnd G-fahrde aufgerichtet sey worden, unterschrieben werden.*

a) mo-

- a) *monument. ineditis*, tom. III. p. 2083.
 b) Est illud ius, quod reperitur in CHRIST. de NETTELELA
thesauro iuris provincialis et statuarii, tom. I. p. 633.
 c) *historia statutorum. Hamburgensium*, cap. I. 191.
 d) *part. III. tit. VII. §. 2.*
 e) *loc. cit. §. 3.*
 f) *loc. cit. §. 4.* Recitamus haec verba ex authentica editione, quae
 comparuit seculo antecedenti, in fronte insignibus quatuor consu-
 lum decorata: reliquae tamen editiones ac in his novissima de anno
 1700 ccc lxx. vel minimam hoc in capite prorsus conveniunt.

§. II.

SI paullo curatius formam hanc intuemur, haud in-
 ficiari possumus, illam solo in iure Romano esse funda-
 tam et ex isto ab Hamburgensibus in iura ipsorum
 translata. Qui perpendit, statuta ex omnium iuris pe-
 ritorum sententia atque ore fontem esse iuris Germanici
 ac illa antiquioribus temporibus a maioribus nostris eum
 potissimum in finem esse condita, ut ibi pristini mo-
 res conservarentur atque angustioribus terminis auctori-
 tas iuris peregrini circumscriberetur; et simul ponderat,
 superuacanci operis culpam statutorum auctores effu-
 gere haud posse, qui peregrinis ex legibus illa compilan-
 da censent; neque ad auctoritatem respiciunt, quam istae in
 patria nostra, etsi in statutis haud in germanicum sermo-
 nem sint translatae, sustinent: is profecto forsitan mira-
 bitur, quid sit, quod iam imitari nolim GIESEBERTVM
 illum, qui omnia patria instituta ex Romanis legibus de-
 riuare; vel minimam has cum istis conciliare velit
 hancque in rem *Iustinianum suum harmonicum* conscri-
 beret. Libens id largior; sed interpretis officium a)

A 2

trans-

4

transgrededer, si alio ex fonte caput hoc Hamburgensem statutorum explicare vellem.

a) Ostendit illud, intuitu statutorum GEORG. CHRIST. ALBERT. SPIESIVS, de *causa Germanorum mixti generis statutor. interpretatione*, Altorfii, C1810CCLXIV.

§. III.

QVEM AD MODVM plerisque iuribus statutariis, quae secula decimo quinto aequae ac sexto et decimo vel eo tempore, quo iurisconsulti plane hospites essent ac peregrini in patriis institutis, conderentur, contigit, ut in iis irreperet ius Romanum: immo eorum auctores stoffculis, ex illo decerpitis, ubique condecorare studerent a); ita idem de Hamburgensibus statutis merito est adfirmandum. Quibus officium, illa conscribendi, erat demandatum, hi inter doctores iuris locum tenebant b) et quid quaeso ab iis aliud erat expectandum; quam quod praeter antiquiora statutaria ius Romanum consulere, quod ipsis memoratu dignum est visum, auide arriperent atque in corpus statutorum, quod compilarent, transferrent; factum vero quoque esse, facile demonstrari potest, si peruolutare saltem vellemus haecce statuta c).

a) IO. ADAM. KOPP, *hiflor. iuris*, p. 255. IO. STEPH. FÜTTER, *element. iuris Germanici*, p. 28. et CHRIST. HENR. ECKHARDVS, *hermeneutic. iuris*, libr. II. cap. 1. et 15. p. 317.

b) MICH. RICHEY *hiflor. iuris Hamburgensis*. cap. I. §. 38. p. 34. et V. C. IO. M. SIEVERT *diff. de contractu Hamburgensium pignoratizio*, quam auspiciis ill. PRAESIDIS ann. C1810CCLXIX. hic defendit, cap. I. §. 3.

c)

c) cuolvas verbi causa *parv. l. tit. XX. arr. 1. tit. XXI. art. 3. tit. XXV. arr. 6. parv. II. tit. 1. art. 8. tit. III. art. 16. tit. III. art. 18. tit. VI. arr. 4. et 7. tit. VIII. arr. 9. RICHEY loc. citat.*

§. IV.

QVAE quum ita sese habeant : sponte sua ex his sequitur, vt Hamburgenses potuerint quoque ea, quae de inuentarii confectione in legibus suis ordinarunt, petere ex institutis Romanorum : neque vero minus nobis deficiunt argumenta, ex quibus clare potest deduci, petiisse quoque Hamburgenses illud istis ex legibus. Si ante omnia oculos conuicimus in causam, cur haec de forma inuentariorum disseruerint, factum fuisse id inuenimus, vt monstrarent viam heredi, qua liberare sese posset a solutione aeris illius alieni, quod vires hereditatis excederet, atque ipsum beneficii inuentarii participem redderet. Nondum quidem expeditum est, num Germani quondam heredem ad omnia debita soluenda obligauerint ; an facultatum tantum, quas defunctus reliquit, rationem habuerint : immo semper adhuc mihi sese probat coniectura summi viri, IO. IAC. REINHARDI, a), ex sententia maiorum nostrorum heredem ultra vires hereditatis nunquam teneri. Haud audeo id probare cum litteratissimo hoc iuriconsulto ex SVEVICO b) iure aequae ac BAVARICO c) ; sed prouoco potius partim ad leges antiquiores, videlicet Wisigothicas ; partim ad placita Saxonum, qui semper optimi morum patriorum fuerunt custodes. In speculo SAXONICO e) sequentia legimus verba : *sver so daz erbe nimt, der sal durch recht di schule gelde also verne so daz erbe gemenet an varndez habe* : verba, quae omnem perfectio attentionem merentur : immo eandem ob causam in Saxo-

nã adhuc quilibet heres liberare se potest a soluendis debitis, vbi ad iuram specificationem rerum, quas occupavit, hereditariarum earumque redditionem sese offert f). Libentissime hoc concedimus; nihilo tamen minus statuimus, ab antiquissimis abhinc temporibus adoptatam fuisse a plerisque Germaniæ incolarum regulam iuris Romani. Quod iam hac de re cautum sit a RIPVARIIS g), aequè ac BVRGVNDIONIBVS h), REINHARDVS ipse tradit: neque vero aliud sancitum est in speculo SVEVICÒ aequè ac iure CAESAREO. In illo regula generatim proponitur: i) *wer erbgut nymbt, der sol ze recht die schulden gelten, die man weysst*; hoc autem eandem rem multo luculentius ita tradit: k) *eyn iclich mensche sal wissen, wer daz erbe nymmet, Daz her dy scholt gelten sal, wan Is der Scholt vel vnn dez Erbes wenig, ez sy furende gut oder legende gud vnn griffet hers an esu haldene. Er ist schuldig esu geldene alle dy scholt, her thu ez den med vsgefcheyden diengen also ez der keyser hat gefaczt* Quis quaelo non sentit hoc loco Romanum praeceptum in iure, quod, si SENCKENBERGII sententiam sequi volumus, specula aetate antecedit et si non illa quoque superat, ante plura tamen iam secula conditum esse constat. Eandem ob causam proverbia a Germanis formata esse constat: *Erfnis ist geen Winste l)* et *wer einen Heller erbet, muss einen Thaler bezahlen m)* ideoque HAMBURGENSES haud reprehendendi erant, vbi idem quoque adprobarent et vna cum plerisque Germaniæ incolis a priscis deflecterent vestigiis; hac autem sententia semel ab iis adoptata, nec remedium aliud, quo heres sibi consulere posset; quam in beneficio inventarii deprehendere potuerunt, ideoque etiam simul formam illius, quam leges Romanae praescribunt, introducere eos oportuit.

a) in denen iuristisch und historischen kleinen Ausführungen, tom. II.
p. 351.

b) Locus, quem adlegat REINHARDVS ex speculo Suenico, inuenitur in cap. 262. tom. II. corporis iuris Germanici SENKENBERGII, p. 312. Loquitur auctor de casu, quo maritus praeter delicta nihil relinquit; eius vero vidua, aliunde bona sibi adquirit, et secundas nuptias celebrat. Merito illo in casu vxorem a soluendis debitis prioris mariti absoluti; sed per id haud definit, quid obtineat, ubi quidem bona hereditaria adsunt adque ab heredibus possideantur; sed haud sufficiant. Neque praesidium petere potest ex ultimis verbis: *weder der man noch das weib geltent des ersten mannes schuld, wann als vil sy got beyde beweiset vnd in Gnaden gibe zerbun*, siue hanc; siue lectionem codicis VFFENBACHIANI vel ARGENTINENSIS adprobamus, quum SVEVVS his verbis ea saltem debita excipere voluit, quae sponte soluere vult eiusmodi vidua.

c) tit. XI. in HEVMANNI opusculis, p. 80. Eadem huius iuris est ratio. Mirum profecto est, qua ratione REINHARDVS ad hoc effatum promouere poterit, quo de hereditate adita eiusque effectibus ne syllaba quidem occurrit.

d) lib. VII. tit. I. cap. 8.

e) lib. I. specul. Sax. art. 1.

f) Const. elector. Sax. part. III. const. 33. CARZOVIVS ad part. III. const. XXII. def. 18. BERLICH. part. III. conclus. 46. no. COLER. part. I. decis. 68. no. 6.

g) tit. LXVII. cap. 1.

h) tit. LXV.

i) cap. 260. tom. II. corp. iuris Germanici, p. 311.

k) part. II. cap. 49. tom. I. corp. iur. Germ. p. 44.

l) IO. FRID. EISENHARDVS, in *den Grunsætzen des deutschen Rechts in Sprichwörtern*, p. 285.

m) IDEM, loc. citat. p. 286.

S. V.

QUVM beneficium inuentarii, quod Hamburgenses heredibus tribuere vellent, ipsis occasionem suppeditaret, formam, qua inuentarium conscribendum sit, definiendi, atque istud solo ex iure Romano disceretur: non potuit fieri; quin eiusdem principiis, in modo inuentarium conficiendi, inhaerent, eundemque hisce ex legibus peregrinis peterent; sed idem clare videmus, siue tempus, quo inuentarium sit conficiendum: siue personas, quae huic negotio interesse debebant: siue obiectum eius; siue tandem ritus ipsos, qui in illo essent obseruandi, consideremus.

S. VI.

VBI ad tempus primum nos convertimus, intra quod illud negotium absoluedum esset: imperator IVSTINIANVS id curate in satis nota constitutione definiuit a). Quum in illa generatim id, quod quondam in fauorem heredum a HADRIANO erat introductum atque ad milites a Gordiano restrictum, renouare studeret hac in lege per beneficium inuentarii b): ante omnia tempus definit, intra quod illud sit consignandum, ea ratione, vt inter heredes praesentes atque absentes sedulo distinguant. Iis partim terminum, quo sit incipiendum; partim terminum, quo sit absoluedum, praescribit, quumque intra triginta dies, ab eo momento, quo quis ad legitimam scientiam hereditatis in se delatae peruenit, computandos, initium huius laboris fieri velit, alias duas menses; siue sexagin-

ginta dies simul ei, ad conficiendum inuentarium addit c). *ut intra triginta dies, inquit, post apertas tabulas; vel postquam nota fuerit ei apertura tabularum; vel delatam sibi ab intestato hereditatem cognouerit, numerandos, exordium capiat inuentarium super his rebus, quas defunctus mortis tempore habebat, et hoc inuentarium intra alios sexaginta dies modis omnibus implatur.* Immisceet dein quaedam alia et tum ad heredes absentes se conuertit ac generatim illis anni spatium, intra quod inuentarium sit confignandum, ita concedit: *sin autem a locis, in quibus res hereditariae; vel maxima pars earum posita est, heredes abesse contigerit, tunc eis unius anni spatium, a morte testatoris numerandum, datus ad huiusmodi inuentarii consummationem d)*: omnia vero haec ad verbum in statuta sua transtulerunt Hamburgenses. Quoniam triginta dies in iure Romano spatium unius mensis complecterentur e): immo iure quoque camerali idem sit sancitum, spatium, quod concedunt heredi ad conficiendum inuentarium, non secundum dies; sed menses definiunt: perid tamen haud a constitutione Iustiniani desectunt; sed potius omnia, quae hac de re iusserat imperator, retinuerunt g): *So ist dagegen den Erben diese Bognadigung und Wohlthat Rächters gegeben, daß sie in einem Monat, dem nechsten, nachdem sie des Todesfalls vnd angestorbenen Erbschafft berichtet worden, alle vnd iede, des Verstorbenen Haab vnd Güther — — — zu inuentiren vnd zu beschreiben anfangen, vnd in zween Monatthen darnach vollenden vnd also das ganze Inuentarium in dreyen Monaten verfertigen mogen, miewohl aus beweglicher Ehehafft, als da der Erbe absens oder der Erbschafft Güther an verschiedenen Orten zerstreuet seyn, laengere Zeit vnd ein ganz Jahr zur Inuentatur zugelassen werden soll.*

a) L. 22. §. 2. C. de iure deliberandi,

- b) consultissimus IO. MELCHIOR GOTTLIEB BESECKE, de *creione, iure deliberandi, et inuentario in adeunda hereditate*, p. 31.
- c) secundum ea, quae tradit CONSTANTINVS HARMENOPVLVS, *libr. V. tit. II. idem spatium tutoribus ad consignandum inuentarium est concessum: illud autem, de quo nobis est sermo, non a die aditae hereditatis; sed a tempore, quo heres scit hereditatem ipsi esse delatam, est computandum.* ANTON PEREZ, ad L. 22. C. de *iure deliberandi.* BENED. CARPZOVIVS, *parr. III. const. XXXIII. def. 13.* et WOLFG. ADAM LAUTERBACHIVS, *diss. de inuentario hereditatis, §. 13.*
- d) iuriconsulti, quantum scio, quaestionem, quis sit terminus a quo huius spatii, haud tetigerunt, si excipias ANTON PEREZ *comm. ad cod. p. 508.* qui, id a tempore mortis incipere; sed nescio quonam ex fundamento, sibi persuadet; extra tamen dubitationem est positum, illum quoque a momento, quo quis hereditatem ipsi delatam esse, scit, esse computandam.
- e) L. 101. D. de R. I. ac L. 132. ff. de V. S. IAC. CVIACIVS, de *praescriptionibus, cap. 12.* et IAC. GOTHOFREDVS, *not. ad L. 101. D. R. I.*
- f) *ordinat. camerae imper. part. II. tit. XXXIII. vnd sollen.*
- g) *part. III. tit. VII. §. 3.*

§. VII.

QVEMADMODVM iam ex his elucet conuenientia iuris Hamburgensis cum iure patrio; ita quoque non minus adparet, si ponderamus *personas*, quarum praesentiam Hamburgenses hoc in negotio requirerent. In tres classes diuidere possumus, quos praesentes esse voluerunt, quum alii eorum adsunt, vt consignarent res hereditarias; alii

alii vt rationibus suis prospicerent : alii solum, vt actum praesentia sua redderent sollemniozem. Exiitis nominare tantum possumus *tabellarios a)*, qui cum tabellionibus a DION. IAC. GOTHOFREDO *b)* falso confunduntur, et, vt non inficiandum est, publica auctoritate et quidem sacramento, ciuitatis rationibus fuerunt praepositi. Disputant iurisperiti, num vnus; an plures horum tabulariorum adesse debuerint. Si ipsa legum verba paullulum intuemur, merito cum iurisperitis Argentoratenfibus *c)* facere et a CONR. RITTERSHVSIO *d)* aequae ac WOLFG. ADAM. LAVTERBACHIO *e)* discedere ac duos vel minimum adesse oportuisse, statuere debemus, quum etiam plures tabularii ad consignandas res pupillorum adhiberentur *f)*, solummodo vni tabellariorum subscriptionem inuentarii, si heres scribere nequeat, imponerent et duabus in legibus *h)* plurium tabellariorum, quae interesse debuissent inuentario conficiendo, mentio fieret. Coniungendi sunt cum tabulariis illi quibus intererat, omnia, quae reliquerat defunctus, in inuentario consignari, videlicet, *creditorum* aequae ac *legatariorum* et *fideicommissariorum*. De legatariis ac fideicommissariis clara constat lex IUSTINIANI *h)*; neque verominus praesentiam creditorum fuisse necessariam, concludimus partim ex ratione, ob quam legatarii et fideicommissarii ad actum hunc vocarentur, quaeue etiam locum habebat in creditoribus; partim autem ex eo, quod generatim *ii*; qui ad confectionem huius inuentarii sunt necessarii, ex sententia imperatoris adesse debebant *i)*. Non opus fuit, vt ipsi praesentes adessent; sed admittit quoque imperator loco eorum procuratores, *si forte sexus, dignitas, qualitas, aetas, aut necessitas quaedam eis non permitteret, vt inuentario conficiendo interesse possent*; neque vero omnium legatariorum praesentiam requirit; sed in *iis*, qui in ea-

dem ciuitate morantur, persistit. Tandem testes nonnunquam in actu hoc necessarii sunt ex sententia imperatoris. Requiritur illi potissimum eo in casu, vbi legatarii absunt; vel heres litterarum est ignarus; neminem autem testis officio fungi constat; nisi bona possideat bonaeque est existimationis. Haec sunt, quae iure Romano de personis, ad inuentarium conficiendam adhibendis leguntur; vbi autem cum iis ordinationem Hamburgensem coniungamus, in eo quidem discedunt eius latores a iure Romano, quod citationem publicam requirant et intuitu modi, quo illa sit facienda, ita inter citandos distinguant, vt si illi fiat noti, auctoritate magistratus per apparitores, si autem sunt ignoti, per edictales vti vocantur, citentur; *So wird, aiunt, bey solcher Inuentirung erstlich erfordert, daß er auf Erlaubnis des Raths alle des Verstorbenen Glaebiger und diejenigen, welchen im Testament etwas vermacht, soviel derselben in dieser Stadt und Gebiete durch des Gerichts Diener einen, oder da dieselbe nicht alle bekannt, durch einen öffentlichen Anschlag und Proclama bey Aufrichtung eines Inuentarii auf gewisse darzu bestimmte Zeit und Stelle, so ihnen dabey angezeigt werden sol, zu erscheinen eins fur alle heischen und laden lasse.* Latius vel minimum progrediuntur et modum, conuocandi creditores, quod antea hand erat factum, determinant: immo in eo quoque a iure Romano discrepant, quod, quum plures tabellarios requireret, in vno iudicii scriba adquiescunt; ei tamen duos testes fide dignos semper adiungendos censent: *und darauf alsdenn durch den Gerichtschreiber in Beywesen zweyer glaubwürdiger Zeugen welche den Verstorbenen gekannt — inventirt und beschriben werden.* Haec sunt, in quibus statuta nostra a iure Romano dissident: reliqua vero eius hac de re capita ita retinent, vt 1) praesentiam tabella-

bellarii, videlicet *des Gerichtschreibers* requirant: 2) creditores aequae ac legatarios huic negotio interesse velint; id tamen 3) solummodo ad eos, qui commorantur in ciuitate, vel in territorio restringant: porro 4) praeter testes, qui adhibendi sunt in casu absentiae creditorum, tres quoque ciues possessionatos simul adesse iubeant. Tandem 5) eo in casu, ubi heres litterarum est ignarus, alium quoque notarium, *einen andern deswegen requirirten Notarium* requirunt. k)

a) Duplex tabulariorum genus esse constat, quumque alii in ministeriis singularum ciuitatum essent reique tributariae praefecti, quemadmodum ex SIDONIO APOLLINARI, *libr. III. epist. II.* et SYMACHO *libr. VIII. epist. IO.* nec non multis legibus vtriusque codicis, videlicet THEODOSIANI aequae ac IVSTINIANEI patet: alii in iudicum officiiis existerunt, eandem ob causam, ut a prioribus distinguerentur, vocati sunt, *tabularii adparitores*, quemadmodum doctae demonstrarunt IAC. GOTHOFREDVS, *comm. ad cod. THEODOSIANVM, tom. II. p. 488.* et BARN. BRISSON, *de verbor. significacione, libr. XVIII. p. 1305.* edit. HEINECCI. Differebant priores iterum a tabellionibus, siquidem illi saltim ciuitatum rationibus scriberent, tabelliones autem omnia, quae in iudicio gesta sunt, litteris mandarent; num autem ciuitatum; an potius iudicum tabularii adhibiti sint ad inuentarium consiciendum, quaestio est perdifficilis. Neque ex L. 22. C. de iure deliberandi, neque ex graeco textu nouellae I. cap. 2. id est colligendum, quum vtraque lex *tabularii* solum adhibet nomen; eorum tamen sententia, qui statuunt, tabulariis ciuitatis negotium hoc impositum fuisse, similitudinem veri inprimis consequi mihi videtur.

b) *nor. ad nou. I. cap. 2.* Videas HERMAN. VVLTEIVM, *libr. I. de iudic. cap. 7.* et BARN. BRISSONIVM, *loc. cit.*

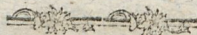
- c) collegio iuris Argentoratensis, libr. XXIX. tit. II. thes. 32. nr. 2.
 d) expositione nouellarum, part. VI. cap. 8. p. 337.
 e) diff. de inuentario hereditatis, §. 10. Descripsit eum ad verbum
 PETR. MULLERVS, ad Seruu, exerc. XXXII. thes. 55. tom.
 II. p. 777.
 f) L. 32. C. de episcopis.
 g) L. 22. C. de iure deliberandi.
 h) Nou. I. cap. 2.
 i) L. 22. C. de iure deliberandi.
 k) Nou. I. cap. 2.
 l) part. III. tit. VII. §. 4.
 m) loc. citat.

§. VIII.

RESTAT, vt ad obiectum aequae ac formae ipsam, conscribendi inuentarium nos conuertamus. Illud ita determinant iura Romana, vt in inuentario consignari iubeant omnes res, quas defunctus mortis tempore habebat a) et per id satis euidenter significant, omnes res tam mobiles; quam immobiles, corporales et incorporales, debita aequae ac credita ibi nominari debere b): statuta autem Hamburgensia ab eo haud dissident; sed pluribus tantum verbis vnam eandemque rem proferunt quum aiunt: *alle vnd iede des Verstorbenen Haab vnd Guther Schulden, Gegenschulden, briefliche Vrkunden vnd anders in die Erbschafft gehorig c)*. Idem vero affirmari a nobis debet de ipso modo, componendi inuentarium. Respicere hoc loco debemus, partim ad inuentarium ipsum; partim ad eius subscriptionem. Quod ad illud pertinet, GEORG. ADAM. STRVVIVS d) persuasum habet, scribi debere inuentarium a notario.

In-

Ingenue fateri me oportet, me non perspicere posse rationem, ex qua, illud a IVSTINIANO cautum esse, statuat; in subscriptione autem distinguit imperator, num litterarum ignarus sit heres; nec ne. Priori casu heredi subscriptionem inuentarii eo modo iniungit, ut rerum quantitatem addat et declaret, nulla malitia eum esse usum; nec quidquam penes eum remanuisse; posteriori vero pluribus solennitatibus opus est. Notarius inuentarium loco heredis subscribere debet; illud tamen fieri debet iussu heredis idque in praesentia testium, qui heredem norunt ipsiusque mandatum, hac de re notario datum, audiunt. Neque vero in eo adquietit; sed simul hoc in casu addi vult *signum crucis*, quod *venerandum* hoc loco, alibi autem sanctum, honorandum fideique nostra signum vocatur. *Subscriptionem*, inquit imperator, e) tamen supponere heredem necesse est, significantem, et quantitatem rerum et quod nulla malignitate circa eas ab eo facta; vel facienda res apud eum remaneant; vel si ignarus sit litterarum; vel scribere praepediatur, speciali tabulario ad hoc solum adhibendo ut pro eo litteras supponat, venerabili signo antea manu heredis praeposito, testium videlicet adsumendis, qui heredem cognoscant et iubente eo tabularium pro se subscribere interfuerint. Si STRVVII f) sententiam sequi vellemus, statuere nos oporteret, crucis signum semper adiciendum esse; sed hoc non; nisi ipse heres litterarum sit expertus, cogitare possumus; isto autem in casu signum in locum subscriptionis addebatur. Haec sunt, quae iure Romano hac de re cauta: iam videamus, quid placuerit latoribus statutorum Hamburgensium. Quum semel sibi proposuissent, placita iuris Quiritium hac de re adoptare: haud requirunt, ut inuentarium illud a notario scribatur; intuitu subscriptionis autem distinguunt, num artis scribendi sit peritus; nec ne. Priori in casu scriba publicus ac heres nomina subscribere de-

debent; vbi vero posterius locum habet, solummodo inuentarium a notario et scriba signari volunt; nec *h*) quidquam de signo crucis mentionem faciunt.

a) L. 22. C. de iure deliberandi.

b) LAVTERBACHIVS, loc. laudar.

c) loc. citat.

d) exerc. XXXIII. thes. 55. tom. II. p. 777.

e) L. 22. C. de iure deliberandi.

f) loc. citat.

g) Satis notum est, varium ac diuersum quondam fuisse signorum crucis usum. Vestigia eius in iure inuenimus, quod non est negandum, videlicet in L. 26. C. de episcopis et clericis: L. II. C. de iudeis. Nouell. 123. cap. 32. aliisque locis plura vero hac de re profert IVST. LIPSIVS tract. de cruce, libr. III. cap. 15. tom. III. oper. p. 1211. et CHRIST. WILDVOGEL, de signo crucis, lenae, MDLXXC. IOS. BINGHAM. origin. eccles. Vol. XI. cap. 9.

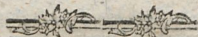
h) loc. citat. atque alias.

§. IX.

QVVM ex his, quae tradidimus, satis abunde constat, Hamburgenses ea, quae praecipunt de forma inuentarii, solo ex iure Romano hausisse iurisque periti vno ore ac mente confitentur, statutaria iura ita explicanda esse ex fontibus ipsorum, ita, vt exponenda sint ea, quae in illis sunt iuris Romani, ex iure Romano; vbi autem interpretanda ea, quae sunt iuris Germanici, Germanicae consulendae sint leges, plura confectaria hac de re ducere nobis licet, quae profecto memoratu sunt digna. Ante omnia quaestionem in medium proferimus, num *penes Hamburgenses obsignatio aequae ac resignatio praecedere debeat confectionem inuentarii?* Non negan-

gandum est, nunquam posse de inventario, quod in illo omnes, quas defunctus reliquit, res sint consignatae, adfirmari; nisi statim eo momento, quo earum defunctus possessor, vitam cum morte commutavit, omnes eius res ita sunt publica autoritate obsignatae, ut sub sigillis publicis maneant, donec inventarium perficitur; neque prius illud negotium suscipitur; quam si heredes ac omnes, qui ex praescripto iuris civilis interesse debent actui huic, agnouerint, haud laesa esse sigilla; nec quidquam potuisse post obsignationem amoveri. BENEDICTVS itaque CARPZOVIUS *a*), GOSWIN. AB ESBACH *b*), ANDR. RAUCHBACH *c*), IO. BALTHASAR DE WERNHER *d*), AVGVSTIN. DE LEYSER *e*), et IVST. CLAPPROTH *f*), inventarium condi haud posse; nisi obsignatio praecesserit: immo CASP. HENR. HORNIVS *g*) existimat, nec tunc inventarium locum habere, si obsignatio quidem; non iusto tamen tempore facta est. Sententia haec in foro est recepta; ubi autem eandem quaestionem solis ex legibus Hamburgensibus decidere volumus, in alias discedimus partes. Neque in vna; neque in altera constitutione syllaba deprehenditur, ex qua apud Romanos obsignationem cognitam fuisse, liqueret. Recte itaque WOLFGANG. ADAM. LAVTERBACHIVS *h*) silentio eam praetermittit, quum solemnitates, in inventario observandas recenset; nec sine iniuria eo nomine reprehenditur ab AVG. LEYSERO *i*) Quod in LAVTERBACHIO LEYSERVS vituperat, idem factum esse constat a iuriconsultis TVBINGENSIVS *j*): immo SAM. STRYCKIVS *k*) aequae ac IO. AD. KNORRIVS *l*) ac IVST. CLAPPROTH *m*), animadvertunt, obsignationem fuisse fere inusitatam Romanis ac multo minus receptam in confectioe inventarii. Haec quum ita sese habeant; Hamburgenses autem in iis,

C
quae

quae observari volunt in forma inventariorum, solum sequuntur principia iuris Romani: nec eorum ex sententia requiri statuimus ad confessionem inventarii obsignationem, vel resignationem.

- a) *iurisprud. Romano forens.*, part. III. const. XXXIII. def. 10.
- b) *not. ad Esbach. loc. cit.*
- c) *part. I. quaest. 29. nr. 14.*
- d) *selecc. observat. forens. part. III. obs. 136. tom. I. p. 635.*
- e) *spec. CCCLXIV. med. 4. et 5. tom. III. p. 709.*
- f) *prim. lineis iurisprud. extrajudicial. sect. II. sp. membr. I. cap. II. tit. XV. p. 105.*
- g) *diff. de tricesimo die, §. XVIII.*
- h) *diff. de inventario hereditatis, Tubingae, c1010cc.*
- i) *consilior. Tubingens. vol. II. consil. XXXIII. nr. 20. sqq. p. 290.*
- k) *usq. moderno digestor. tit. de iure deliberandi, §. 2.*
- l) *diff. de obsignatione iudiciali, Halae c1010ccxxii.*
- m) *loc. citat.*

§. X.

PROGREDIMUR ad aliam quaestionem, longe difficiliorem; neque vero minus gravem, num secundum statuta Hamburgensia in locum inventarii iurata specificatio possit substitui; nec ne? Si rem ex iure Romano diiudicare velimus, inventarium et iurata specificatio haud multum inter se differre videntur, quum, uti antea iam monstratum est, inventarii confessioni antecedere haud debet obsignatio; vel resignatio, atque illud non minus; quam iurata specificatio iureiurando confirmari debet, si id desideratur. Illud haud inficiari possumus; nihilo tamen minus differentia adest inter iura-

iuratam specificationem atque inuentarium, quum hoc
 sollempniter, in praesentia creditorum ac legatariorum
 a notario; vel tabellario, illa autem priuatim tantum con-
 scribitur *a*). Supra iam monuimus, secundum ius Saxo-
 nicum omnino alterutrum, vel inuentarium; vel iuratam
 specificationem sufficere hocque ab antiquissimis tempo-
 ribus obtinuisse, et vsque ad nostram aetatem esse con-
 seruatum. Qui illud considerat ac perpendit, Saxonum
 mores Hamburgensibus inprimis placuisse, in coniectu-
 ram forsân duci posset, iuratam specificationem eandem
 hac in florentissima republica habere virtutem, quam ha-
 bet illa in Saxoniciis prouinciis; verum enim vero id
 tantum ex statutis haud colligere possumus. Quod ibi
 de inuentario cautum est, iuratam specificationem haud
 adprobat: heredi tantum inuentarii editionem iniungit et,
 quod maximum est, ex iure Romano est delibatum. Ne-
 que ibi quidquam legitur de iurata specificatione eandem-
 que ob rem nec ad eam extendere licet statuta secundum
 regulas artis interpretandi *b*).

a) Copiosius rem hanc exponunt CENR. GVIL. STRECKER-
 RVS, de *Specificatione iurata*, Erford. MDCCCXXVII, et
 CHRISTIAN. FRIDER. SCHROETERVS, de *iurata*
Specificatione, Ienae, MDCCCXXXVIII.

b) Eandem iam fouet sententiam perill. FRID. ESAIAS DE
 RYENDORF, *obseryas. iuris vniuers.* tom. II, *obs.* 101. p. 414.

S. XI.

QVVM vsus forensis saepenumero deflectere solet
 ab eo, quod verba legis in se continet: ex his haud se-
 quitur, nec in foris Hamburgensibus admitti posse in lo-
 cum inuentarii iuratam specificationem: immo sententiam

C z

hoc

hoc modo Hamburgi pronunciatam perilluſtris de NET-
TELBLA a) ita nobis exhibet: *In Reviſions Sachen Mag-
dalenen Barendorff, Beklagter, Impetrantin, an einem, ent-
gegen vnd wider Annen Barendorff, Klagevin, Impetrantin
andern Theils, erkennet E. E. Rath auswaertiger Rechts-
gelehrten zu Recht: daß Beklagtin, weil ſie ihres verſtor-
benen Ehemanns Erbschaft renunciiret, zur Collation ihres
Vermögens nicht angehalten werden mag: ſondern es wird
derſelben eingebrachtes Guth, ſoviel ſie deſſen erweiſlich ma-
chen wird, billig abgefolget: ſie iſt aber uber ihres Ehe-
manns Verlaſſenſchaft ein richtiges Inventarium; oder in
Mangelung deſſen eine eydliche Specification zu ediren —
ſchuldig. V. R. W. Quae quamuis ita ſe habeant: vnica
ex hac ſententia, ab extraneis iuriſconſultis lata, vſum
ſpecificationis iuratae concludendum eſſe haud puto eum-
que, qui illum Hamburgi adfirmat, clarius id probare de-
bere ſtatuo. Etl̄i enim AVGVST. LEYSERVS b) ge-
neratim ſpecificationem iuratae ſecundum mores Germa-
norum ſollemni inuentario aequipollere cenſeat ceteras-
que Germaniae gentes Saxoniam hac in parte imitari ſta-
tuat eumque ad finem ad auctoritatem IO. BRVNNÉ-
MANNIC) aeque ac IO. IOACHIM. SCHOEPPERID)
prouocat; per id tamen documenta conſuetudinis vni-
uerſalis, quae pro ſpecificatione iurata pugnaret, nobis
minime exhibet. Eo maiori iure illam in dubium vocare
poſſumus, quum ſpecificatio hac ex regula antiqua, Saxo-
num propria; neque iis cum aliis gentibus communi;
quod heres vltra vires hereditatis haud teneatur, deſcendit
et eandem ob rem plures prouincias atque vrbes nomi-
nat FRID. ESAIAS DE PVFFENDORF e) in quibus
ſpecificationem eiusmodi, iureiurando corroborandam in
locum inuentarii ſubſtituere non licet. Conuenit cum il-
lo vir, de iuriſprudentia immortaliter meritus, DAVID,
GEORG.*

GEORG. STRVBEN f), nec, consuetudinem hanc ubique valere, statuit IVST. HENNING. BOEHMERVS g) eandemque ob causam recte perilluſtr. IO. AVG. HELLFELDIVS statuit, illum, qui extra Saxoniā beneficium hoc ſpeciale tribuit heredi, illius vſum rite probare debere.

- a) theſaur. iuris ſtatutar. ac provincialis, tom. I. p. 1069.
 - b) ſpec. 365. med. 1. tom. VI. p. 716.
 - c) comment. in codicem, ad L. ult. C. de iure deliberandi, p. 737
Nihil aliud tradit; quam quod iuriſconſultorum Francofurtenſium ordo non ſolum in cauſſis, foro Saxonico actis; verum etiam in controuerſiſ aliis, ſolo ex iure ciuili decidendis, virtutem ſaepe memoratam tribuerit ſpecificationi iuratae.
 - d) in ſynopſi pandectar. lit. de iure deliberandi, nr. 17.
 - e) obſ. iuris vniuerſi, tom. II. obſ. 101. p. 414.
 - f) in den rechtlicheu Bedencken, tom. III. p. 314.
 - g) exercitat. in pandectas, tom. III. p. 58.
 - h) iuriſprud. Rom. forenſi, libr. XXVIII. tit. VIII. §. 1471. p. 970.
- Addas DAV. MEVIUM, part. II. deciſ. 96. et perilluſtr. IO. CHRIST. KOCHIVM, meditat. ad Schaumburgium, primae editioni tract. eius de ſucceſſ. ab inteſtato, ſubicctis, p. 59.

§. XII.

SI verum eſt, vti eſt, doctrinam iuris Romani de inventario tradi in ſtatutis Hambugenſibus, concludimus porro, eodem ex principio, heredem praestationem iuris iurandi, nunquam iſto inventario declinare poſſe. a) Licentia danda, ait imperator, creditoribus; ſeu legatariis; vel fideicommiſſariis ſi maiorem putauerint eſſe ſubſtantiam a deſuncto relictam, quam heres in inventario ſcripſit, qui ſuis volue-

voluerint legitimis modis quod superfluum est adprobare; vel per tormenta forsitan seradium hereditariorum secundum anteriorem nostram legem quae de quaestione seruorum loquitur, vel per sacramentum illius, si aliae probationes defecerint. Refert imperator inter modos, quibus probare liceat creditoribus, maiorem adfuisse summam, etiam sacramentum; nec vlla suspicionis indicia antea supponit. Eo quum accedit, quod, si quoque alii doctores prius id haud statuunt; quam si eiusmodi suspicionis indicia adsint, supponant res defuncti statim post mortem ipsius rite fuisse obsignatas; nec praesumi posse, earum aliquas a herede antea fuisse occupatas *b)*, recte dissentit a DAVID. MEVIO *c)* AVGVSTIN. LEYSERVS *d)*, quumque ille, suspensiones adesse vult, vbi locus esse debeat iurisiurando, hic id generatim, omni discrimine ac delectu remoto; admittit. Nonne vero idem in republica Hamburgensi valet, quum semel ibi doctrina iuris Romani est adoptata? Illud ita omnibus constat, vt nulla amplius egeat probatione.

a) L. 22. §. 5. C. de iure deliberandi.

b) plerique iurisperiti praesumptionem proinventario locum habere putant, videlicet CHRIST. PHIL. RICHTER, *decis.* 59. nr. 12. BENEDICT. CARPZOVIVS *par.* III. *const.* 33. *def.* 8. DAVID. MEVIUS, *comm. ad ius Lubecense, libr.* II. *tit.* II. *art.* 27. atque iurisperiti TVBINGENSES, *constit.* vol. VI. p. 207. verumtamen facile conciliari possunt cum sententia nostra.

c) *par.* IV. *decis.* 92.

d) *spec.* CCLXIV. *med.* 7. *tom.* VI. p. 712.

§. XIII.

QVVM extra omne dubium est positum, omnes, quorum interest, possere posse, vt heres iurisiurando inventarium

rium confirmes, si scilicet solum secundum normam iuris Romani conditum; neque eius confectioni antecesserit ob-
 signatio; vel resignatio, merito quaeritur, num illud pro
 iureiurando necessarium; an potius voluntario sit habendum.
 Ea est potissimum inter vtrumque differentia, vt, si sit ne-
 cessarium, non opus sit iis, qui eiusmodi iusiurandum
 poscant, vt iusiurandum prestent calumniae; bene tamen
 illud requiratur, si iusiurandum sit voluntarium. LEYSER-
 RVS quidem a) haud plene, quid hac de re sentiat, ex-
 plicauit: multo tamen probabilius mihi est, ipsius ex opi-
 nione iusiurandum illud esse voluntarium. Nec deficiunt ar-
 gumenta, quibus is, qui ita sentit, coniecturam suam fulcire
 potest, quum reuera IUSTINIANVS in eum, qui ma-
 iorem summam a defuncto relictam esse, sibi persuadet, onus
 illud testatum faciendi deuoluit et tantum media quae-
 dam probandi, nimirum tormenta seruorum aequae ac
 sacramentum, nominat, atque illud iusiurandum, quo quis
 vti velit in probatione, iusiurandum voluntarium esse solet.
 Eandem ob causam iurisconsultus Ieneris, ERNEST.
 FRID. SCHROETERVS b) inter inuentarium aequae ac
 iuratam specificationem ita distinguit, vt, si super illo ius-
 iurandum sit praestandum, sit voluntarium ac praestatio-
 nem iurisiurandi calumniae requirat; vbi vere haec sit
 confirmanda, qui edit specificationem, facultate, praestatio-
 nem iurisiurandi calumniae petendi haud fruatur. Consen-
 tiunt cum illo plerique iurisconsulti; neque dubitamus, eo-
 rum in sententiam discedere atque statuere, voluntarium
 esse hoc iusiurandum: ideoque prius haud praestandum;
 quam si iis, qui id petunt, iureiurando calumniae fidem
 suam obstrinxerint c).

a) loc. laudar.

b) diff. de iurata Specificatione, cap. II, §. 3.

c) SAM. STRYCK, de cautel. iuram. part. III. sect. III. cap. 1. S.
45. MEVIUS, part. VII. decis. 211. cum aliis.

§. XIV.

IAM restat, vt discipiamus, quid obtineat, vbi heres tale inuentarium exhibere haud possit, siue eius confectionem plane omiserit: siue illud vel minimum secundum formam, legibus praescriptam, non contulerit. Quum ea, quae hac de re in statutis Hamburgensibus sunt cauta, solo ex iure communi sunt diiudicanda atque illustranda, vti saepius est monstratum: merito distinguendum est, num confectio eius ipsi sit remissa; nec ne. Quid locum habeat ex iure communi, vbi posterior casus locum habet, ne tironem quidem in iure fugit, quum non solum integra debita hereditaria, licet massam hereditariam excedant, soluerent; sed etiam omnia legata ac fideicommissa praestare debent; neque ei quidquam deducere licet nomine quartae Falcidia ac Trebellianicae. In promptu haec sunt, vt nulla egeant disputatione a); idem autem praecipunt Hamburgensia statuta ac simul clare cauent, specificationem priuatam haud substitui posse in locum inuentarii b): *Wurde aber der Erb diese obgesetzte Form zu inventiren in ein oder mehr nothwendigen Punkten überschreiten oder etwas gefährlicher Weis im inventiren verschweigen, verhalten oder verbergen, und dessen überwiesen werden, so solle er die schulde und alle Legatu, ungeachtet das er ein Inuentarium auffgerichtet vnd die Erbschafft so viel nicht vermochte zubezahlen verbunden seyn.* Quid vero quaeso sentimus casu de priori? Nihil de eo cautum inuenimus in statutis Hamburgensibus; merito tamen hac in re supplenda sunt ex iure communi, quumque iurisconsulti c) in eo conueniunt, quod remitti quidem a testatore possit inuentarii confectio

fectio in praeiudicium legatariorum; minime autem in praeiudicium creditorum, idem Hamburgi valere, existimamus. Remisso itaque inventario, non dubium est; quin deducere liceat heredi a legato, quicquid ad supplendam Falcidiam deducere ipsi opus est et legatarius in priuata rerum consignatione adquiescere debeat, quam heres produxit.

- a) L. 22. C. de iure deliberandi et Nov. I. cap. 2. IO. NIC. HER-
TIVS de effectibus genuinis non confecti inuentarii, vol. II. opuscul.
p. 274. HENR. DE COCCII, de poena non confecti inuentarii,
vol. I. exercit. curiosar. nr. 61. ac PAUL. WOHAV de solenni-
taribus et effectibus inuentarii hereditar. Altdorfii, clo 1700.
- b) part. III. tit. VII. §. 5.
- c) DIDAC. COVARRUVIAS, libr. II. var. resolut. cap. 14.
STEPHAN. GRATIANVS, disceptat. forens. 59. num. 2.
IVL. CLARVS, in §. testamentum, quæst. 66. ANTON. FA-
BER, cod. Sabaud. libr. VI. tit. XI. def. 43. et AVG. LEXER-
RVZ, spec. 364, med. 1.

VIRO SVMME REVERENDO ATQVE
CELEBERRIMO
IO. HENR. DAN. MOLDENHAWER
THEOL. DOCTORI AC PASTORI PRIMARIO
AD AEDEM CATHEDRAL. HAMBVRGENS.

S. P. D.

CAR. FRID. WALCHIVS.

Ex quo tempore optimus filius TVVS ad nostrum musarum domicilium sese contulit, nihil in se desiderari passus est, quod officia probi ac diligentis civis academici postulant; sed rectam potius vitae aequae ac studiorum inicit rationem: legitimis disciplinis strenue operam dedit, atque in iis eas fecit progressiones, vt expectationem, quam ordini iuriconsultorum de se excitavit, in examinibus, quibus se subiecit, non modo sustineret; verum etiam superaret. Reddit quoque publico specimen rationes temporis, apud nos maxima cum laude consumti atque monstrat, dignum se esse honoribus, ipsi ab illustri ordine decretis: ego vero iure mihi gratulor, quod in conspectu litterario sollempni, quem meditatur, praesidis provinciam mihi demandaverit, qui in recitationibus pariter ac disputandi exercitiis saepenumero testis existit ac spectator singularis cupiditatis, quo flagrauit, in iure proficiendi. Grauisinae itaque, VIR SVMME REVERENDE, sese TIBI offerunt causae, de fortunato TVI dilectissimi filii statu laetandi; deus TIBI illum conferuet per longam annorum seriem atque efficiat, vt aliquando TIBI in senectute sit solamen atque oblectamentum; a TVA vero domo omnia funesta omina auertat et ea, quae in honorem dei atque sanctioris coetus commodum suscipis, ex animi sententia succedere iubeat. Vale meque amare perge. Ienae, d. XIII. April, CIO IO CC LXXIV.

Jena, Diss; 1772-74

f
5b.

1774, 3
18

DISSERTATIO INAUGURALIS
DE
INVENTARII HEREDITATIS
FORMA
STATVTIS IN HAMBVRGENSIBVS
PRAESCRIPTA

234

QVAM
RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
DOMINO
CAROLO AVGVSTO
DVCE SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE MONTIVM,
ANGARIAE ET GVESTPHALIAE RELIQUA
EX ILLVSTRIS IVRISCONSVLTORVM ORDINIS
DECRETO

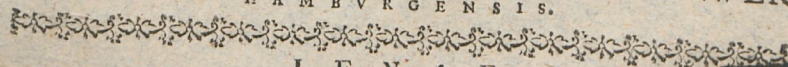
P R A E S I D E
CAROLO FRIDER. WALCHIO

IVR. DOCT. AC PROF. PAND. ORD. SER. DVICIS SAX. GOTHANI AC AL-
TENBVRG, A CONSILII AVLICIS, CVRIAE PROVINC. COM. SCAB.
COLLEGII ET IVRISCONS. ORD. ASSESS. SOC. LAT. IENENSIS
EPHORO ATQVE ALIARVM SOC. LITT. COLLEGA

PRO LICENTIA
SVMOS IN IVRE HONORES CONSEQVENDI

DIE XIV. APRIL. MDCCCLXXIV.
PVBlicAE ERVDITORVM DISQVISITIONI SVBMITTIT

A V C T O R
HENR. GERH. GVIL. MOLDENHAWER
HAMBVRGENSIS.

I E N A E
LITTERIS HELLERIANIS.

